

Signalveier ved Sjögrens syndrom – behandlingsmål for fremtiden?

Sjögrens syndrom er en sykdom hvor pasientene plages av tørr munn og tørre øyne. Opphopning av betennesceller i spytt- og tårekjertler er viktige kjennetegn. Årsakene til sykdommen og mekanismene som fører til tørrhet, er fremdeles ukjente.

Margaret Karimi Gatumu disputerte for ph.d.-graden 9. juni 2009 ved Universitetet i Bergen med avhandlingen: «Signaling to nuclear factor kappa B in the lymphoid microenvironment in Sjögren's syndrome and NOD mice». Arbeidet utgår fra Gades institutt, Det medisinsk-odontologiske fakultet, Universitetet i Bergen.

Dette doktorgradsarbeidet viser at enkelte betennesceller i spyttkjertlene hos pasienter med Sjögrens syndrom er helt spesielle. De har proteinet BCL10 i cellekjernen, noe som skiller dem fra normale celler. I en etablert musemodell for Sjögrens syndrom ble dyrene behandlet med et antistoff som blokkerer signalveien via lymfotoksin beta-reseptor. Studier på dyremodeller har vist at behandlingen har hatt gunstig effekt på andre autoimmune sykdommer, og behandlingen er under utprøving også for pasienter med leddgikt.

Margaret Karimi Gatumu er født i 1979 og er utdannet som tannlege ved Universitetet i Nairobi, Kenya i 2004. Siden juni 2006 har hun vært ph.d.-kandidat ved Universitetet i Bergen. Prosjektet er utført ved Avdeling for patologi, Gades institutt, og Institutt for klinisk odontologi – Periodonti ved Universitetet i Bergen under veiledning av førsteamanuensis Kathrine Skarstein, professor Anne Isine Bolstad og post. doc. Malin V. Jonsson.

Resultatene viste at behandling med antistoff førte til bedring av spyttsekresjon og reduksjon av betennelsen i spyttkjertlene hos forsøksdyrene. I tillegg viste behandlingen å kunne forstyrre miljøet i spyttkjertlene slik at betennescellene i mindre grad kunne organisere seg og bli værende i vevet. Ved å starte behandlingen tidlig i sykdomsutviklingen oppnådde man bedre effekt enn ved å starte behandlingen på senere stadier.

Studiene bidrar til økt kunnskap om signalveier som kan være av betydning for sykdomsutviklingen ved Sjögrens

syndrom. Funnene er nyttige for videre jakt på målrettet behandling for denne pasientgruppen.

Adresse: Margaret Gatumu, e-post: margaret.gatumu@gades.uib.no eller leder for forskningsgruppen Orale infeksjoner og inflammasjoner, Anne Isine Bolstad: e-post: anne.bolstad@iko.uib.no